

บทที่ 4

การรวบรวมข้อมูลและการดำเนินการในพื้นที่

4.1 การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.1.1 การสร้างเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สาธารณภัยส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมักเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเกินความคาดหมาย และยากในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย กล่าวคือผู้ที่เข้าไปช่วยเหลือยังขาดความรู้และทักษะที่เพียงพอ ไม่ทราบถึงวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย การนำส่งที่ไม่ถูกต้องปลอดภัย ความล่าช้าในการได้รับการรักษาพยาบาล และขาดแหล่งขอความช่วยเหลือที่จำได้ง่าย ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ประสบภัยบาดเจ็บหรือเสียชีวิตเพิ่มขึ้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีภารกิจหลักประการหนึ่งในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การสร้างเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยได้มีการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management : CBDRM) คือให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการภัยพิบัติหรือสาธารณภัยในเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง โดยมีโครงการที่สนับสนุนการดำเนินงาน “ชุมชนเข้มแข็ง เตรียมพร้อมป้องกันภัย” ดังนี้

1) โครงการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้นำชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยมีความรู้ ความเข้าใจตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการภัยพิบัติในเบื้องต้น อันเป็นการเตรียมความพร้อมของชุมชนให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชน มีแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชน มีผู้รับผิดชอบ ในการเฝ้าระวัง การแจ้งเตือนภัย และภายหลังการฝึกอบรมควรจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชน ซึ่งเป็นไปตามหลักการสากล คือ หลักการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management : CBDRM)

ผลการดำเนินงาน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547-ปัจจุบัน (31 ธันวาคม 2550) มีผลการดำเนินงานฝึกอบรมเพื่อสร้างความตระหนักและมีการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัย จำนวน 1,186 ชุมชน/หมู่บ้าน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม 25,096 คน

2) โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ชีพกู้ภัยเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่อง ในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 (ONE TAMBON ONE SEARCH AND RESCUE TEAM :OTOS)

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภายใต้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง
ภาครัฐและภาคเอกชน อันประกอบด้วย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานหลักประกัน
สุขภาพ (สปสช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข และสภากาชาดไทย โดยได้จัดทำโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ภัย (ONE TAMBON ONE
SEARCH AND RESCUE TEAM : OTOS) ขึ้น เพื่อฝึกอบรมพิเศษระยะยาวแก่ทีมกู้ภัยในทุกๆ ตำบลทั่ว
ประเทศ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อนุมัติโครงการดังกล่าว เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2548
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่มีความพร้อมด้านงบประมาณ ให้คัดเลือกบุคลากรเข้ารับการ
ฝึกอบรม เพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นทีมกู้ชีพกู้ภัยประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสนับสนุนงบประมาณ
ให้จังหวัด โดยสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการจัดฝึกอบรมตามแผนการ
ฝึกอบรมที่ได้รับอนุมัติ

โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ภัย (OTOS) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยใน
ชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สำหรับผู้ที่
ประสบภัยจะได้รับความช่วยเหลือเบื้องต้นและสามารถนำส่งสถานบริการสาธารณสุขที่เหมาะสมได้อย่าง
รวดเร็วและปลอดภัย นอกจากนี้มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้มีบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นทีมกู้ภัยประจำ
จังหวัด อำเภอ และตำบล (SEARCH AND RESCUE TEAM: SAR) ที่มีประสิทธิภาพ โดยการเสริมสร้าง
ความมั่นใจ การพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่หน่วยกู้ภัยหรือหน่วยเผชิญ
เหตุทุกระดับ ให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างถูกต้องตาม
หลักวิชาการ โดยตั้งเป้าไว้ใน 1 ตำบล มีทีมกู้ภัย 1 ทีม (สมาชิก 10 คน ต่อ 1 ทีม) มีเป้าหมายให้มีหน่วย
ปฏิบัติการกู้ชีพกู้ภัยประจำตำบล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครบทุก
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2551 ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวน 7,255 ตำบล (ที่มา : กรม
ปกครอง ลว.1 ส.ค. 2549) รวมทั้งประเทศ 7,255 ทีม มีสมาชิก 72,550 คน และจะดำเนินการให้แล้วเสร็จใน
ปี พ.ศ. 2551

ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 ได้ดำเนินการฝึกอบรมจัดตั้งทีมกู้ชีพกู้ภัยให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว จำนวน 2,806 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.27 ของเป้าหมายในปี พ.ศ.
2550 โดยสามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

1. จังหวัดที่มีการจัดตั้งทีมกู้ชีพกู้ภัยครบตามเป้าหมายของปี 2550 มี 20 จังหวัด ได้แก่
จังหวัดภูเก็ต ตรัง ขอนแก่น นครพนม อุตรดิตถ์ พังงา ชัยภูมิ พัทลุง ประจวบคีรีขันธ์ สกลนคร

นครนายก แพร่ นราธิวาส นนทบุรี สระแก้ว สุรินทร์ หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ เพชรบูรณ์ และจังหวัด
ระนอง

2. จังหวัดที่มีผลการดำเนินการจัดตั้งทีมกู้ชีพกู้ภัยเกินกว่าร้อยละ 75-99 มี 14 จังหวัด
3. จังหวัดที่มีผลการดำเนินการจัดตั้งทีมกู้ชีพกู้ภัยเกินกว่าร้อยละ 50-75 มี 19 จังหวัด
4. จังหวัดที่มีผลการดำเนินการจัดตั้งทีมกู้ชีพกู้ภัยเกินกว่าร้อยละ 25-50 มี 15 จังหวัด
5. จังหวัดที่มีผลการดำเนินการจัดตั้งทีมกู้ชีพกู้ภัยเกินกว่าร้อยละ 1-25 มี 7 จังหวัด

การดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ชีพกู้ภัย โดยสำนักงานป้องกันและบรรเทาสา
ธารณภัยจังหวัดน่าน ภายใต้การประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ
และ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้เชิญนายสมพงษ์ อนุยุทธพงศ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน เป็นประธาน
เปิดโครงการฝึกอบรม “หนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ชีพกู้ภัย” (ONE TAMBON ONE SEARCH AND RESCUE
TEAM : OTOS) ขึ้น ที่สถานีพัฒนาที่ดินน่าน เมื่อวันที่ 23 มิ.ย.2551 เพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 เพื่อพัฒนา
บุคลากรและสร้างทีมกู้ชีพกู้ภัยประจำตำบล ให้สามารถปฏิบัติการกิจด้านการค้นหาและช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีทีมกู้ชีพกู้ภัยจาก 7 อำเภอที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย ประกอบด้วย
อำเภอทุ่งช้าง, เวียงสา, บ้านหลวง, นาน้อย, แม่จริม, ภูเพียง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ เข้าร่วมการฝึกอบรม
ครั้งนี้จำนวน 63 คน

3) โครงการฝึกอบรมเครือข่ายอาสาสมัครเตือนภัยดินถล่ม “มิสเตอร์เตือนภัย”

มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย อุทกภัย และดินโคลนถล่ม และ
มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เฝ้าระวัง ประสานงาน และแจ้งเตือนภัยในหมู่บ้านเสี่ยงภัยดินโคลนถล่ม

ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 ได้ดำเนินการฝึกอบรม “มิสเตอร์เตือนภัย” ใน
พื้นที่เสี่ยงภัยดินโคลนถล่มไปแล้ว จำนวน 2,849 คน ในพื้นที่ 50 จังหวัด รวม 1,575 หมู่บ้าน

4) การพัฒนาศักยภาพ อปพร.

เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการสนับสนุนและช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทบมหาดไทย จึงได้มีนโยบาย
เพิ่มจำนวนสมาชิก อปพร. โดยกำหนดเป้าหมายให้มีสมาชิก อปพร. ทั่วประเทศไม่น้อยกว่า 1 ล้านคน
หรือให้แต่ละเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล มีสมาชิก อปพร. ในสังกัด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 ของประชากร
ในพื้นที่ เพื่อให้มีกองกำลังประจำถิ่นที่พร้อมจะช่วยเหลือภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

ผลการดำเนินงาน

1. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 มีสมาชิก อปพร. ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 1,009,551 คน คิดเป็น
ร้อยละ 100.96 ของเป้าหมาย 1 ล้านคน โดยมีศูนย์ อปพร. เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสมาชิก
อปพร. ครบร้อยละ 2 ของประชากรแล้ว จำนวน 3,354 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.60

2. ผลการเพิ่มจำนวน อปพร. ของจังหวัดต่าง ๆ มีดังนี้

2.1 จังหวัดที่มีสมาชิก อปพร. เกินกว่าร้อยละ 2 ของประชากร มี 24 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด พิษณุโลก ชัยนาท หนองบัวลำภู นครพนม อุดรดิตถ์ อำนาจเจริญ แพร่ น่าน สระบุรี ตราด เพชรบูรณ์ สมุทรสาคร สิงห์บุรี สระแก้ว ชุมพร สุรินทร์ ยโสธร ชัยภูมิ มุกดาหาร ศรีสะเกษ สุราษฎร์ธานี อุดรธานี ลพบุรี และจังหวัดนครราชสีมา

2.2 จังหวัดที่มีสมาชิก อปพร. เกินกว่าร้อยละ 1.5-2 ของประชากร มี 24 จังหวัด

2.3 จังหวัดที่มีสมาชิก อปพร. ระหว่างร้อยละ 1-1.5 ของประชากร มี 21 จังหวัด

2.4 จังหวัดที่มีสมาชิก อปพร. ไม่ถึงร้อยละ 1 ของประชากร มี 6 จังหวัด และ กรุงเทพมหานคร

4.1.2 การติดตั้งหอกระจายข่าว กระทบวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ภายใต้กรอบงบประมาณปี 2553 กระทบวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะมีการติดตั้งหอกระจายข่าวในอำเภอทุ่งช้างในอำเภอทุ่งช้าง มีรายละเอียดดังตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 จุดติดตั้งหอกระจายข่าวในอำเภอทุ่งช้าง งบประมาณปี 2553 กระทบวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จุดติดตั้งหอกระจายข่าว โครงการ 3		
สถานที่	ตำบล	อำเภอ
อาคารอเนกประสงค์บ้านภูค่า หมู่ 3	งอบ	ทุ่งช้าง
ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านน้ำลาด หมู่ 6	งอบ	ทุ่งช้าง
อาคารอเนกประสงค์บ้านทุ่งสุน หมู่ 4	งอบ	ทุ่งช้าง
อาคารอเนกประสงค์บ้านงอบเหนือ หมู่ 5	งอบ	ทุ่งช้าง
ที่ทำการกองทุนหมู่บ้านไร่ไทรงาม หมู่ 2	ปอน	ทุ่งช้าง
หอประชุมหมู่บ้านบ้านใหม่ หมู่ 5	ปอน	ทุ่งช้าง
หอประชุมหมู่บ้านบ้านปอน หมู่ 6	ปอน	ทุ่งช้าง
หอประชุมหมู่บ้านบ้านป่าเปือย หมู่ 7	ปอน	ทุ่งช้าง

4.2 ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย

กรมทรัพยากรธรณีเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ได้รวบรวมพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม น้ำป่า และดินถล่ม ในประเทศไทย (แผนที่หมู่บ้านที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม น้ำป่า และดินถล่ม

http://www.dmr.go.th/geohazard/landslide/landslide_map_village.htm) และได้มีการรวบรวมรายชื่อ

หมู่บ้านที่เสี่ยงภัยโดยแบ่งตามระดับความเสี่ยงภัยออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. ความเสี่ยงระดับที่ 1 คือ หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากดินถล่ม
2. ความเสี่ยงระดับที่ 2 คือ หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากน้ำป่าไหลหลาก
3. ความเสี่ยงระดับที่ 3 คือ หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม

ทั้งนี้ จำแนกตามแต่ละภาคและแต่ละจังหวัด โดยอำเภอทุ่งช้างและเขียงกลาง จังหวัดน่าน มีรายชื่อหมู่บ้านเสี่ยงภัย ดังตารางที่ 4-2

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการสาธารณภัยต่างๆ ในประเทศ และเป็นหน่วยงานหลักที่ได้รวบรวมข้อมูลพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยและโคลนถล่ม โดยได้ระบุลักษณะที่ตั้ง ลักษณะของภัย ความเสียหายที่อาจได้รับ รวมถึงระบบเตือนภัยและการฝึกอบรมในแต่ละพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในการเกิดภัย ปี 2550 โดยได้แบ่งระดับความรุนแรงของพื้นที่เสี่ยงเป็น 3 ระดับ คือ 1 = ความเสี่ยงต่ำ 2 = ความเสี่ยงปานกลาง 3 = ความเสี่ยงสูง ดังแสดงในตารางที่ 4-3 และหน่วยงานในพื้นที่คือ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ได้รวบรวมข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยดิน/โคลนถล่ม ปี 2550 ไว้ด้วยเช่นกันดังแสดงในตารางที่ 4-4

ตารางที่ 4-2 ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่ม ปี 2550 (กรมทรัพยากรธรณี) (ต่อ)

พื้นที่เสี่ยงภัย (1)				(2) ระดับความรุนแรงของพื้นที่เสี่ยง	ลักษณะของภัย (3)		
อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่	ชื่อบ้าน		ดิน/โคลนถล่ม	น้ำป่าไหลหลาก	น้ำท่วมฉับ
เขียงกลาง	เปือ	14	น้ำมิด	1	✓		
เขียงกลาง	พระธาตุ	1	คอนแก้ว	1	✓		
เขียงกลาง	พระธาตุ	2	พร้าว	2		✓	
เขียงกลาง	พระธาตุ	3	หัวน้ำ	2		✓	
เขียงกลาง	พระธาตุ	6	ป่ารวก	1	✓		
เขียงกลาง	พระธาตุ	7	ห้วยแก้ว	1	✓		
เขียงกลาง	พระธาตุ	8	พวงพะยอม	2		✓	
เขียงกลาง	พระธาตุ	9	เด่นธรา	1	✓		
เขียงกลาง	พระธาตุ	10	หนองปลา	1	✓		
เขียงกลาง	พญาแก้ว	2	คันทนา	3			✓
เขียงกลาง	พญาแก้ว	3	พลู	2		✓	
เขียงกลาง	พญาแก้ว	4	พญาแก้ว	2		✓	
เขียงกลาง	พญาแก้ว	5	ผาน้ำย้อย	2		✓	
เขียงกลาง	พญาแก้ว	6	เกวด	2		✓	
เขียงกลาง	พญาแก้ว	7	ม่วง	2		✓	
เขียงกลาง	พระพุทธรบาท	6	ป่าเลา	3			✓
เขียงกลาง	พระพุทธรบาท	7	แคว้าง	3			✓
เขียงกลาง	เขียงคาน	4	วังก้า	3			✓

หมายเหตุ :

ระดับความเสี่ยง 1 หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากดินถล่ม

ระดับความเสี่ยง 2 หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากน้ำป่าไหลหลาก

ระดับความเสี่ยง 3 หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม

ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี, กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

http://www.dmr.go.th/dmr_data/geohazard/update_landslide/village%20hazard/north.htm

ตารางที่ 4-3 ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย และ โทลนถล่มในพื้นที่อำเภอทุ่งช้างและเชียงกลาง ปี 2550 (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย)

รหัส จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน (1)	พื้นที่เสี่ยงภัย (2)			จำนวน ประชากร/ ครัวเรือนของ (3)	ลักษณะที่ตั้ง (4)	ลักษณะของภัย (5)	ความเสียหายที่อาจได้รับ (7)				ระยะเวลาที่ หมู่บ้าน/ ชุมชน น้ำท่วมขัง (8)	เครื่องมือ ในการ สู้ภัย (9)	ระบบ เตือนภัย (10)	การฝึกอบรม (11)	พื้นที่ปลอดภัย เพื่อการอพยพ ของประชากร (12)	ที่จัดวางแผนที่ ของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1:50000 (13)	ประวัติ การเกิดภัยที่ ผ่านมา (14)	
							จำนวนประชากร (คน)	บ้านเรือนราษฎร (หลัง)	มูลค่าทรัพย์สิน (ล้านบาท)	มูลค่าทรัพย์สิน (ล้านบาท)								มูลค่าทรัพย์สิน (ล้านบาท)
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	พื้นที่เสี่ยงภัย	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวน ครัวเรือน (หลัง)	ที่อยู่นอกตะ ลุมน้ำท่วม	ที่ริมตลิ่ง น้ำท่วม	ที่ริมตลิ่ง น้ำท่วม	ที่ริมตลิ่ง น้ำท่วม	ที่ริมตลิ่ง น้ำท่วม	ที่ริมตลิ่ง น้ำท่วม	ที่ริมตลิ่ง น้ำท่วม	ที่ริมตลิ่ง น้ำท่วม	ที่ริมตลิ่ง น้ำท่วม	ที่ริมตลิ่ง น้ำท่วม	ที่ริมตลิ่ง น้ำท่วม	ที่ริมตลิ่ง น้ำท่วม
55090804	พญาแก้ว	พญาแก้ว	พญาแก้ว	295	69	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
55090805	พญาแก้ว	พญาแก้ว	พญาแก้ว	497	118	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
55090806	พญาแก้ว	พญาแก้ว	พญาแก้ว	602	158	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
55090807	พญาแก้ว	พญาแก้ว	พญาแก้ว	187	48	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ:

- (1) ระดับความรุนแรง 1 = ความเสี่ยงต่ำ 2 = ความเสี่ยงปานกลาง 3 = ความเสี่ยงสูง
- (2) เครื่องมือสู้ภัย (9) อื่นๆ หมายถึง วัสดุภัยเคลื่อนที่เร็ว

ที่มา: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย
<http://www.disaster.go.th/html/phitsanulok/risk/nan.xls>

ตารางที่ 4-4 ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่ม ปี 2550 (ปก. จังหวัดน่าน)

รหัสจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน (1)	พื้นที่เสี่ยงภัย (2)				ระดับความรุนแรงของพื้นที่เสี่ยง	ลักษณะของภัย ดิน/โคลนถล่ม
	อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่	ชื่อบ้าน		
55080101	ทุ่งช้าง	ปอน	1	น้ำเลียง	2	✓
55080102	ทุ่งช้าง	ปอน	2	ไร่ไทรงาม	3	✓
55080105	ทุ่งช้าง	ปอน	5	ใหม่	2	✓
55080106	ทุ่งช้าง	ปอน	6	ปอน	3	✓
55080107	ทุ่งช้าง	ปอน	7	ป่าเปือย	2	✓
55080108	ทุ่งช้าง	ปอน	8	เฉลิมราช	2	✓
55080201	ทุ่งช้าง	งอบ	1	งอบศาลา	3	✓
55080203	ทุ่งช้าง	งอบ	3	ภูคำ	2	✓
55080205	ทุ่งช้าง	งอบ	5	งอบเหนือ	3	✓
55080206	ทุ่งช้าง	งอบ	6	น้ำลาด	2	✓
55080208	ทุ่งช้าง	งอบ	8	งอบใต้	3	✓
55080209	ทุ่งช้าง	งอบ	9	งอบกลาง	3	✓
55080211	ทุ่งช้าง	งอบ	11	มณีพุกภัย	3	✓
55080303	ทุ่งช้าง	และ	3	คอนชัย	2	✓
55080305	ทุ่งช้าง	และ	5	สันกลาง	2	✓
55080306	ทุ่งช้าง	และ	6	มอญ	2	✓
55080308	ทุ่งช้าง	และ	8	น้ำสอ	2	✓
55080309	ทุ่งช้าง	และ	9	เพ็ญสูง	2	✓
55080310	ทุ่งช้าง	และ	10	น้ำพะระ	2	✓
55080311	ทุ่งช้าง	และ	11	ป่าเต้า	2	✓
55080312	ทุ่งช้าง	และ	12	น้ำสอใต้	2	✓

ตารางที่ 4-4 ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่ม ปี 2550 (ปก. จังหวัดน่าน) (ต่อ)

รหัสจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน (1)	พื้นที่เสี่ยงภัย (2)				(3) ระดับความรุนแรงของพื้นที่เสี่ยง	ลักษณะของภัย (4) ดิน/โคลนถล่ม
	อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่	ชื่อบ้าน		
55080401	ทุ่งช้าง	ทุ่งช้าง	1	สลิ	3	✓
55080403	ทุ่งช้าง	ทุ่งช้าง	3	น้ำพิ	3	✓
55080407	ทุ่งช้าง	ทุ่งช้าง	7	ปางแก	3	✓
55090106	เขียงกลาง	เขียงกลาง	6	หนอง	3	✓
55090107	เขียงกลาง	เขียงกลาง	7	ชี	3	✓
55090108	เขียงกลาง	เขียงกลาง	8	กอก	3	✓
55090213	เขียงกลาง	เปือ	13	ห้วยพ่าน	2	✓
55090214	เขียงกลาง	เปือ	14	น้ำมิด	2	✓
55090401	เขียงกลาง	พระธาตุ	1	คอนแก้ว	2	✓
55090403	เขียงกลาง	พระธาตุ	3	หัวน้ำ	2	✓
55090406	เขียงกลาง	พระธาตุ	6	ป่ารวก	3	✓
55090410	เขียงกลาง	พระธาตุ	10	หนองปลา	3	✓
55090804	เขียงกลาง	พญาแก้ว	4	พญาแก้ว	3	✓
55090805	เขียงกลาง	พญาแก้ว	5	ผาน้ำข้อย	3	✓
55090806	เขียงกลาง	พญาแก้ว	6	เกวด	3	✓

หมายเหตุ :

(1) ระดับความรุนแรง 1 = ความเสี่ยงต่ำ 2 = ความเสี่ยงปานกลาง 3 = ความเสี่ยงสูง

ที่มา: สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน(2550)

4.3 เครือข่ายและทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่

4.3.1 มิสเตอร์เตือนภัยและอุปกรณ์แจ้งเตือนภัยในพื้นที่

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ได้ดำเนินการอบรมประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย อุทกภัย และดินโคลนถล่ม และมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เฝ้าระวัง ประสานงาน และแจ้งเตือนภัยในหมู่บ้านเสี่ยงภัยดิน โคลนถล่ม ตลอดจนได้มีการติดตั้งเครื่องวัดน้ำฝนและไซเรนดังตารางที่ 4-5

4.3.2 เครือข่ายจากโครงการวิจัยในระยะแรก

ในปีงบประมาณ 2550 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ในการศึกษาโครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนเครือข่ายลุ่มน้า่านดอนบนในการป้องกันอุทกภัยและดินถล่ม ภายใต้แผนงานวิจัยระบบเตือนภัยและการมีส่วนร่วมของชุมชนเครือข่ายลุ่มน้า่านดอนบนเพื่อการป้องกันอุทกภัยและแผ่นดินถล่ม โดยโครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนเครือข่ายลุ่มน้า่านดอนบนในการป้องกันอุทกภัยและดินถล่ม ได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน เป็นพื้นที่นำร่อง จากการวิจัยดังกล่าวได้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันอุทกภัยและดินถล่มขึ้น โดยมีโครงสร้างที่ประกอบด้วยตัวแทนของทุกภาคส่วนในชุมชน คือ ตัวแทนชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่น และหน่วยงานวิชาการ ตลอดจนได้มีการกำหนดโครงสร้าง องค์กรประกอบ ตลอดจนคัดเลือกคณะกรรมการเครือข่าย รายละเอียดดังกล่าวมาแล้วในบทที่ 3 หัวข้อ 3.2.2

4.3.3 เครือข่ายอื่นในจังหวัดน่าน

เครือข่าย “กลุ่มฮักเมืองน่าน” มีพระครูพิทักษ์นันทคุณ เป็นแกนนำ ปัจจุบันได้จดทะเบียนเป็นมูลนิธิฮักเมืองน่าน คำว่า “ฮักเมืองน่าน” หมายถึงการรวมตัวของทุก ๆ คน หลาย ๆ ความคิดแล้วร่วมกันทำงานมิใช่ทำงานเพียงคนเดียวหรือไม่ก็คนเดียว เป็นการทำงานร่วมกันของคนที่มีแนวความคิดอิสระ ทำงานด้วยความรักที่จะทำ ทำด้วยศรัทธาที่ไม่มีผลประโยชน์ใด ๆ เพราะฉะนั้นกลุ่มฮักเมืองน่านจึงขยายเครือข่ายออกไปอยู่ตลอดเวลา (พระครูพิทักษ์นันทคุณ, 2553)

กลุ่มฮักเมืองน่านเกิดจาก “วัด” มีสมาชิกเป็นพระ เณร ครู หมอ ข้าราชการ นักพัฒนา ผู้นำชุมชน บุคคลทั่วไปไม่ว่าสาขาอาชีพไหน ใครก็ได้ที่รักและอยากเห็นน่านพัฒนาอย่างยั่งยืน มีท่านพระครูพิทักษ์นันทคุณ เป็นประธาน มีสมาชิกเป็นเครือข่ายหลายกลุ่มหลายประเภท เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ เครือข่ายกลุ่มผู้สูงอายุ เครือข่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีสมาชิกอยู่กว่าร้อยกลุ่มในกว่าร้อยโรงเรียน สมาชิกสำคัญ คือ เครือข่ายอนุรักษ์ป่า ซึ่งรักษา “ป่าชุมชน” กว่า 120 ป่า นอกนั้นยังมีเครือข่ายอนุรักษ์น้า่านอนุรักษ์ปลากว่า 150 แห่งทั่วจังหวัดน่าน (เสรี, 2553)

มูลนิธิชกเมื่อน่านจัดตั้งขึ้นตามวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคนเมื่อน่าน โดยไม่แบ่งแยกเผ่าพันธุ์เชื้อชาติ เพื่อส่งเสริมให้มีการดำรงรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์หรือร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณประโยชน์ และไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด (SVN Awards, 2551)

มูลนิธิชกเมื่อน่านจะสนับสนุนด้านความสัมพันธ์โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ให้รักษาสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพองค์กรชุมชน จัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน เพื่อเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน นำพิตีทางศาสนามาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม เน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน เพื่อเกิดเครือข่ายการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ฟื้นฟูการจัดการป่าอนุรักษ์และพัฒนางานเกษตร อาชีพ เผยแพร่ศาสนาและจริยธรรม (SVN Awards, 2551)

ตารางที่ 4-5ฐานข้อมูล "มิตเตอร์เตือนภัย" และ "อุปกรณ์แจ้งเตือนภัย" ในพื้นที่เสี่ยงภัยสูง กลาง ต่ำ จากดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน (ปก.น่าน)

รหัส จังหวัด	สถานที่			ระดับความเสียหาย	อุปกรณ์ที่ติดตั้ง		พิกัดตำแหน่งเครื่องวัด		พิกัดตำแหน่งเครื่องไซเรน		ชื่อ-สกุล มิตเตอร์เตือนภัย
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน		น้ำฝน (เครื่อง)	ไซเรน (เครื่อง)	น้ำฝน	ไซเรน	น้ำฝน (เครื่อง)	ไซเรน	
55090106	เชียงกลาง	เชียงกลาง	6 หนอง	3	1	1	2138860.5	711970.8	2138860.5	711970.8	นายชาย บุญวัน 127 ม.6 084-8108957 / นายศุภ ฤกษ์ โทร 12 ม.6
55090107	เชียงกลาง	เชียงกลาง	7 ซี่	3	1	1	2137980.5	708711.8	2137980.5	708711.8	นายเทียมทอง เทใหม่ 27 ม.7 081-2820031 / นายคำ เทใหม่ 83 ม.7
55090108	เชียงกลาง	เชียงกลาง	8 กอก	3	1	1	2139962.3	707874.2	2139962.3	707874.2	นายสวิง สุต้า 107 ม.8 083-3219096 / นายสมเดช สุขสวัสดิ์ 116 ม.8
55090213	เชียงกลาง	เปือ	13 หัวพัน	2	1	1	2141124	692947	2141124	692947	นายจันทร์ ใจปิง
55090214	เชียงกลาง	เปือ	14 นามืด	2	1	1	2138435	690498	2138435	690498	นายประสิทธิ์ ใจปิง
55090804	เชียงกลาง	พญาแก้ว	4 พญาแก้ว	3	1	1	2132956.3	700274.3	2132956.3	700274.3	นายสมภพ ขอดเศษะ 28 ม.4 086-9199119 / นายวินัย กริม 66 ม.4
55090805	เชียงกลาง	พญาแก้ว	5 ผาน้ำช้อย	3	1	1	2132646.3	705510.1	2132646.3	705510.1	นายณัฐพล ธนชัย 085-0377145 / นายเซ็น บุญตัน 084-5012785
55090806	เชียงกลาง	พญาแก้ว	6 เกวด	3	1	1	2135520.8	711541.8	2135520.8	711541.8	นายเสน่ห์ ศิริคาม 167 ม.6
55090401	เชียงกลาง	พระธาตุ	1 ดอนแก้ว	2	1	1	2138616.3	700001.3	2138616.3	700001.3	นางบุญศรี เพตะกร 50 ม.1 087-1786702 / นายสิงห์การ เพตะกร 16 ม.1
55090403	เชียงกลาง	พระธาตุ	3 หัวน้ำ	2	1	1	2138320.3	700367.2	2138320.3	700367.2	นางศิริกุล นินฤทธิ 68 ม.3 089-9544800 / นายสภาพ พรหมภักย์ 26 ม.3
55090406	เชียงกลาง	พระธาตุ	6 ป่ารก	3	1	1	2137112.3	700628.2	2137112.8	700628.2	นายสมศักดิ์ นนธิฤทธิ์ 90 ม.6 089-2648529 / นายบุญหนอง วังแก้ว
55090410	เชียงกลาง	พระธาตุ	10 หนองปลา	3	1	1	2140554.8	707024.4	2140554.8	707024.4	นายทิน จิตตรง 23 ม.10 054-701904 / นายศรีวรรณ จิตตรง
55080303	ทุ่งช้าง	และ	3 ดอนชัย	2	1	1	2147514.8	697626.1	2147514.8	697626.1	นายศวาท พิทยา 2/1 ม.3
55080305	ทุ่งช้าง	และ	5 สันกลาง	2	1	1	2147399.8	698018.6	2147399.8	698018.6	นายเรืองฤทธิ์ โกปรินทร์ 15/119 ม.5 081-6712572 / นายจัญญู วงศ์วาท
55080306	ทุ่งช้าง	และ	6 มอญ	2	1	1	2146790	697277.3	2146790	697277.3	นายอำนาจ ดวงแก้ว
55080308	ทุ่งช้าง	และ	8 น้ำสอ	2	1	1	2150854.8	692673.8	2150854.8	692673.8	นายชุกฤทธิ์ แซ่ท้าว 102 ม.8 086-1834018
55080309	ทุ่งช้าง	และ	9 เพ็ญสูง	2	1	1	2146879.3	698265.6	2146879.3	698265.6	นายประหัยค์ วงศ์วาท 148 ม.9 083-2065134 / นายเดช แสนใหญ่ 28 ม.9
55080310	ทุ่งช้าง	และ	10 น้ำพะ	2	1	1	2146661	691682.3	2146661	691682.3	นายเสถียร บุตรศัญ 4 ม.10 084-8067936 / นายเกษร หอมดอก 26 ม.10
55080311	ทุ่งช้าง	และ	11 ป่าเต่า	2	1	1	2146433	699442.6	2146433	699442.6	นายคำปิ่น สุวรรณ 084-3722745 / นายสมพรณ์ แก้วทวย
55080312	ทุ่งช้าง	และ	12 น้ำสอใต้	2	1	1	2150236.5	694335.4	2150236.5	694335.4	นายวัน ปกป่า 65 ม.12 089-5244320 / นายแก้ว เป่าป่า 1 ม.12

ตารางที่ 4-5 ฐานข้อมูล "มิสเตอร์เตือนภัย" และ "อุปกรณ์แจ้งเตือนภัย" ในพื้นที่เสี่ยงยุงสูง กลาง ต่ำ จากดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน (ต่อ)

รหัส จังหวัด	อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน	สถานที่			ระดับ ความเสี่ยง	อุปกรณ์ที่ติดตั้ง		พิกัดตำแหน่งเครื่องวัด		พิกัดตำแหน่งเครื่องไซเรน		ชื่อ-สกุล มิสเตอร์เตือนภัย
		อำเภอ ตำบล หมู่ บ้าน	บ้าน	น้ำฝน (เครื่อง)		ไซเรน (เครื่อง)	น้ำฝน	ไซเรน	น้ำฝน	ไซเรน		
55080201	ทุ่งช้าง	งอบ	1	งอบศาลา	3	1	1	2155378.3	699274.6	2155378.3	699274.6	นายศกนุ พรหมจักร 65 ม.1 089-0255615 / นายสมพงษ์ วงศ์ปัญญา 96 ม.1
55080203	ทุ่งช้าง	งอบ	3	ภูค่า	2	1	1	2155292.3	695149.2	2155292.3	695149.2	นายชน อินทระงี 40 ม.3 / นายสมคิด อินทระงี 44 ม.3 086-1183649
55080205	ทุ่งช้าง	งอบ	5	งอบเหนือ	3	1	1	2155455	699594.2	2155455	699594.2	นายสังข์รวม คำรัมย์ 63 ม.5 086-4076547 / นายสุเทพ คำรัมย์
55080206	ทุ่งช้าง	งอบ	6	น้ำลาด	2	1	1	2156745	699822.8	2156745	699822.8	นายสมพร เป่าป่า 4 ม.6 / นายพีรณิฉ หอมดอก 41 ม.6
55080208	ทุ่งช้าง	งอบ	8	งอบใต้	3	1	1	2155756.8	698939.8	2155756.8	698939.8	นายศุภชัย ไบยา 139 ม.8 087-1790383 / นายระดม คำเทพ 79 ม.8
55080209	ทุ่งช้าง	งอบ	9	งอบกลาง	3	1	1	2155833.5	699289.8	2155833.5	699289.8	นายอินสม อินทระงี 38 ม. 9 086-1036397 / นายประมวล คงทน 34 ม.9
55080211	ทุ่งช้าง	งอบ	11	มณีพฤษณ์	3	1	1	2150614	717730	2150614	717730	นายจิตร เหมมา 138 ม.11 054-779398
55080401	ทุ่งช้าง	ทุ่งช้าง	1	สลี	3	1	1	2145820.5	697524.3	2145820.5	697524.3	นายมานิต์ สมแสง 24 ม.1 / นายพินิจ วัตคำ 158 ม.1 054-795463
55080403	ทุ่งช้าง	ทุ่งช้าง	3	น้ำพิ	3	1	1	2145200.8	692684.7	2145200.8	692684.7	นายนิวัฒน์ ต้นงาม 53 ม.3 086-1168367 / นายรัช อินตะนาม 99 ม.3
55080407	ทุ่งช้าง	ทุ่งช้าง	7	ปางแก	3	1	1	2020725	214430	2020725	214430	นายประสิทธิ์ กิติรุ่งอุฒ 90 ม.7 085-7067502 / นายสม ก่อเกิด 73 ม.7
55080101	ทุ่งช้าง	ปอน	1	น้ำเลียง	2	1	1	2164285	702072.6	2164285	702072.6	นายสกล อินปัญญา
55080102	ทุ่งช้าง	ปอน	2	ไร่โพรงงาม	3	1	1	2163103.5	702406.6	2163103.5	702406.6	นายสมคิด หอมดอก 13 ม.2
55080105	ทุ่งช้าง	ปอน	5	ใหม่	2	1	1	2159459	702726.5	2159459	702726.5	นายสนธิ์ ใจธาวารี 5 ม.5 087-1809248
55080106	ทุ่งช้าง	ปอน	6	ปอน	3	1	1	2159278.3	702305.1	2159278.3	702305.1	ค.ศ.ศักดิ์ เทพศ 26 ม.6 089-5562128 / นายวรวิฑูรี พะยอม 35 ม.6
55080107	ทุ่งช้าง	ปอน	7	ป่าเปือย	2	1	1	2158828.5	702515.5	2158828.5	702515.5	นายสมพงษ์ สะท้อน 89 ม.7
55080108	ทุ่งช้าง	ปอน	8	เฉลิมราช	2	1	1	2162158	701768	2162158	701768	นายเทียน หัวคาน 81/1 ม.8 089-9513557